

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

z mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6.50
za en mesec „ „ 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1.70

Prejeto pošti, na dom 20 h. 100
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

„Narod“ laže zoper škofa.

Ostudna gonja proti ljubljanskemu škofu, ki jo vprizarjajo liberalci, na čelu jim dr. Tavčar, ki kot zastopnik »slovenskega naroda« samo to premišlja, kje bi komu kaj škodoval, je pognala zopet en cvet.

Pod naslovom: »Se davka ne plača« prinaša sinočnji »Narod« nastopne trditve:

1. Ministrstvo je za desetletje od 1901 do 1910 škofu naložilo večsko zakladnega davka na leto po 18.000 K, kar je za ljubljanskega škofa, ki ima mastne dohodke, jako primeren davek.

2. Ljubljanski škof tega davka ni plačal, pritoževal se je na vse instance, plačal pa le nekoliko neznatnih izneskov in tako je od 1. januarja 1904 do 31. decembra 1905 zaostanka na davku kar 75.000 K.

3. Vsak vplačevalec ve, kako erar ozir davkov ne pozna nobene milosti, iztirjal bi ves zastanek z eksekucijo; s škofom pa je drugače postopal in mu dovolil plačevanje na obroke.

4. Škof teh obrokov ne plačuje, a vendar se pristojna oblastva nič ne ganejo, da bi ta denar izterjala. Koliko kmetov in drugih je država za male zastanke rubila, proti škofu pa se ne gane nobeden tistih, ki so prisegli, da bodo nepristransko izpolnjevali svoje dolžnosti. To je dvojna mera, to je javen škandal.

5. A pride še lepše. Ker je škof na vseh instancah propadel, hoče sedaj potom milosti izprositi, da se mu ves davek odpiše. Škof je vložil prošnjo, v kateri pravi, da nima denarja in ker ve, da mu tega ne bo nihče vrjel, je nastavlil revolver in žuga baje, da bo moral resignirati, če bi se podpisani mu davek iztirjal.

6. Odločitev je sedaj v rokah vlade, mero-dajno bo poročilo, ki ga v odsotnosti dežel-nega predsednika napravi njegov namestnik. Mirno ne bomo gledali, in če bi vlada ugodila škofovi zahtevi, ji garantiramo, da doživi take stvari doma in v državnem zboru, da bo pomnila.

Tako piše »Slovenski Narod«. Odkod ima svoje podatke, naj premišljajo drugi. Mi smo z ozirom na to, da je še nekaj sicer dostojnih ljudi tako slepih, da »Narod« beró, poizvedeli resnico, in iz verodostojnega vira pojasnimo sledeče:

1. Škof plačuje vse razne davke, kakor zemljiški davek, pristojbinski namestek, dohodninski davek, hišni davek in druge, kakor sploh vsak državljani. Razun teh pa mu je postava iz l. 1894 naložila še posebno davek, tako imenovani versko zakladni davek. Ker je radi slabe uprave vladnih organov ver-

ski zaklad močno opešal, naj bi mu pomagali škofje in drugi duhovni, ki imajo nekoliko večje dohodke, pa se jim je naložil jako visok in občutljiv davek. Ta izjemni davek je ne le po cerkvenem pravu, ampak tudi po sodbi katoliških juristov naravnost krivičen; vendar ga škofje plačujejo.

2. Ljubljanskemu škofu je bilo predpisanih nekako 3300 K za dobo od 1891 do 1900. Odmiri se pa davek za desetletno dobo po napovedi, katero vlada vsako desetletje zahteva in sicer po predpisih za vsako desetletje od nje določenih. Za desetletje 1901—1910 je bila ta zahteva vladina razposlana še le leta 1905.

3. Ljubljanski škof je vsako leto redno plačeval prepisani versko zakladni davek po 3300 K. Ko je na poziv ministrstva lani sestavljal novo napoved po postavnih določilih, je videl, da ako primeri svoje zares »lepe« dohodke z ogromni stroški, katere ima kot škof vsled svoje službe, ne bi bil zavezan v tekočem desetletju plačevati versko zakladnega davka. Misleč, da se napoved kmalu ugodno reši, za drugo polovico l. 1905 ni plačal tega davka koj, ampak je čakal ugodne rešitve napovedi v nadi, da mu erar še povrne, kar je od l. 1901 do 1905 plačal preveč.

4. Rešitev napovedi se mu je izročila letos meseca julija. Dotični urad ni uvaževal nekaterih stroškov, o katerih škof ve, da jih je drugod ministrstvo uvažilo in je preračunal, da mora v tekočem desetletju škof plačevati letno po 18.000 K, da je torej do sedaj zaostalo nekako 75.000 K. Da se škofu plača olajša, se mu je v tej rešitvi dovolilo, da to svoto vplača v petih obrokih letno po 15.000 K. Naložilo se mu je, da lanski zaostanek in pa davek do konca septembra letošnjega leta (nekako 24.000 K) plača v 30. dneh, drugače bo zarubljen. Dopusti se mu pa reku, katerega sme vložiti v štirih tednih.

5. Škof je bil presenečen. V dopisu na vlado napove rekurz in pravi, da ima sedaj toliko obveznih stroškov, da mu je nemogoče zahtevane svote plačati; ko bi se bilo napoved zahtevala in rešila v početku desetletja, bil bi morda mogel dohodke in stroške tako urediti, da bi tudi ta davek plačeval; ako se pa sedaj te svote od njega zahtevajo in se mu dohodki zarubijo, ne bi mogel zadostiti vsem prevzetim svojim dolžnostim.

6. Rekurz je točno po postavah sestavljen in danes vložen, ker jutri obrok zanj poteče.

Sedaj pa s tem resničnim poročilom primerjajte »Narodova« zavijanja, s katerimi skuša škofa pogrđiti, pa tudi davkoplačevalce nahujskati zoper vlado in terorizirati posebno deželno predsedništvo, katero do sedaj ni postopalo drugače, kakor postavbe zahtevajo.

Obrok rekurza mora vendar počakati in ga naprej poslati, da ga višje instance rešijo. Škof pa sme tudi rekurz vložiti, kakor ga sme vsak državljani, ker je prepričan, da se mu je protipostavno toli ogromen izreden versko zakladni davek naložil.

Zdaj pa liberalci povejte vi, ali ni vaša stranka podla in nič vredna, ki se ponižuje pod denunciantne in bariče. Ali je še kot kak državni poslanec na svetu, ki bi iskal svojo slavo v tem, da pomaga ljudi izsesavati! Sramota!

53. zborovanje nemških katolikov.

(Izvirno poročilo.)

Essen, 21. avgusta.

Nemški katoliki zborujejo letos v sru nemške industrije, v Essenu. To mesto nima za seboj sijajne zgodovine, ampak se je razvilo šele zadnjih petdeset let. Še leta 1863 je šlo 26.000 prebivalcev, leta 1879—54.000, l. 1896—100.000 in danes krog 240.000. Vzrok temu naglemu razvoju tiči pač v slavni Kruppovi tovarni, katere šteje danes krog 35 tisoč delavcev in uradnikov in v naglem razvoju nemške industrije sploh.

Zanimivosti, ki si jih ogleduje tujec drugod, Essen nima. Nekaj lepših ulic z modernimi stavbami, večina delavskih kasarn, vmes pa tovarno za tovarno, katerih sivi dim kuži zrak in obtežuje dihanje — to je slika, ki se nudi popotniku ob prvem površnem pregledu. Kdor gre dalje in išče v tem pristnem delavskem mestu sledov idealizma, spozna kmalu dolgo vrsto najkрасnejših socialnih naprav.

Protestantovska Nemčija je danes versko v veliki večini popolnoma brezbrizna, drugače katoliške pokrajine, zlasti tudi Essen. Zadnjih 4 let so sezidali katoličani, ki tvorijo tri petine prebivalstva, 17 novih cerkva in grade sedaj še tri nove. Enak razvoj kaže tudi šolstvo, urejeno popolnoma moderno, dalje cestne železnice in razne higijenične in karitativne naprave. Najvzornije je pač urejeno, kar je storila Kruppova tovarna za delavce.

Ko se izprehajaš po novih delavskih kolonijah, pozabiš popolnoma, da si v mestu kano-nov, in misliš, da imaš pred seboj prijazno vasico.

Letošnji shod ima posebno delavski značaj. Najsičajneje je to dokazal velikanski izpre-vod v nedeljo popoldne. V dveh delih se je pomikalo 45.000 katoliških organiziranih delavcev po ulicah. Moč pri moči, po šest jih v vrsti, so hiteli mimo gledavca resni močje, starčki in mladi naraščaj, mnogo jih v rudarski opravi, vmes pa na stotine zastav in 64 godb. Na glavnem trgu — Burgplatz — sta se združila oba izpreveda in defilirala pred kolonskim kardinalom Fischerjem. Navzlic velikanski množici, ki je napolnila vse okrašene ulice, po katerih se je pomikal izprevod, — ni bilo nikjer niti najmanjšega nereda. Da je bila ta manifestacija res izvanredna, priznavajo tudi nastopniki.

Izprevodu je sledilo 15 zborovanj za posamezna strokovna, delavska, pomočniška i. dr. društva, vsa izvrstno obiskana. Kardinal Fischer je obiskal 8 teh zborovanj, povsod sprejet z velikanskim navdušenjem. Vsi go-vorniki so povdarjali, kako potrebna so krščanska strokovna društva. Dr. Pieper, ravnatelj društva »Volksverein für das katholi-sche Deutschland« je med hrupnim odobra-vanjem izvajal, kako važen je krščanski sve-tovni nazor za rešitev socialnega vprašanja in kako naj vodi vera vse delavčeve življenje. To je bil pravi — delavski dan!

Slavnostna zborovanja se vrše v velikanski leseni dvorani, ki je zgrajena nalašč za ka-toliški shod; ima pa v njej prostora 10.000 ljudi. Dolga je 80 metrov, široka 40 metrov. Posebni prostori so prihranjeni za dame, di-jaštvo in časnike. Akustika je izvrstna, tako da se sliši govornika razločno v zadnji koti-ček. Stavba je stala kakor pravijo, okrog 50.000 mark.

Zanimiv in impozanten je bil pozdravni večer. Nastopili so govorniki iz vseh strani Nemčije. Tudi Avstrijo je zastopal grof Vit-tinghoff-Schell, profesor Fryberg je sporočil pozdrave katoliških Belgijcev, jezuitski pater De Santi pozdrave sv. očeta Pija X., ki mu je dejal pri odhodu: »Odkod ta očevinski blago-slov božji, ki povračuje dela nemških katoli-kov? Dobri Bog jim pač povračuje njih požrt-vovalnost in samozatajevanje. Drugod tega ni in zato je tam malo upanja, malo veselih poja-vov!« Nadžupan essenški, tajni svetnik Nolte, — protestant — je opozarjal na stvarjačo moč krščanstva in potrebo krščanske ljubezni v socialnem delu.

Demokracičen značaj ima predsedstvo shoda. Predsednik je eden izmed voditeljev nemških katoličanov, sodni svetnik Gröber, jako energična, a simpatična oseba. Drugi podpredsednik spada med agrarce, prvi je pa državni poslanec essenški, delavski tajnik Giesberts, bivši delavec v opekarni ki je lansko leto bil izvoljen z 41.776 glasovi.

Kakor rečeno, ima shod pristen ljudski značaj. Poleg delavstva, ki se seveda ne more udeleževati zborovanj med dnem, opaziš obilo zastopnikov srednjega stanja. Silno raz-vito društvo katoliških trgovcev je imelo po stari navadi svoje zborovanje že pred tednom dni, kjer je obravnavala važna vprašanja, ka-kor o strokovni vsposobljenosti in trgovskih vajencih. Sploh je meščanstvo v Nemčiji trden steber katolicizma in neki list je pisal nedavno obupno, da ima nemški centum že pri prvi volitvi štiri petine mandatov zagotovljenih, dočim protestantje ne poznajo nikake discipline. Častno je pa zastopana poleg du-hovnikov tudi svetna inteligenca, ki se sploh zaveda odločno svojega prepričanja. Vseučilnišniki so priredili danes zvečer tri sijajne ko-merze, dopoldne pa elegantno vožnjo po me-stu s svojimi zastavami in v polni paradi.

Katoliški shod se peča letos, kakor je pov-darjal predsednik Gröber, zlasti s perečimi kulturnimi vprašanji. Vzgoja, šola je danes v Prusi vsled zadnjega pol-konfesionalnega za-kona v ospredju javne diskusije. Shod se bo izjavil tudi o ženskem vprašanju in se obširno bavil tudi z ljudsko izobrazbo sploh, o kateri bo govoril dunajski kralik. Sploh je program

LISTEK.

V parku.

Spisal P.

I.

Kadar pride spomlad, kadar posije maj, oživi park nenadoma. Čez noč se vzbudi življenje, mahoma je popokalo brstje in pokazali so se zeleni in nežni listi. Kostanji zazelenile in se odenejo v rdeče in prijazno cvetje, sveža mehka travica pokrije tla, grmi skrijejo gole veje pod novo listje, iz katerega se prične dvigati polahko belo in vse nežno cvetje. Jasmin cvete in dehti, dobri ljudje pridejo, prinesejo klopi in jih postavijo pod cvetoče in dehteče grme. To je na spomlad, ko dahne od juga, ko pojo slavci, pletejo gnezda, in se vzigravajo škrlančki visoko nad prebujenimi polja-nami.

In takrat se snide v parku mladina. Po klopek sede fantje, lepi so, vsi mladi in krepki, njihova lica so gladka in brez gub kakor spo-

mladansko nebo. In mimo hodijo dekleta: Lina, ki ji gorijo v temnih očeh vroči plameni hrepenenja, Fani, ki je njen glas ves mehek in sla-dek, Minka, ki je vedno vesela — —

Ampak to je za mlade ljudi, za starce so spomini.

II.

Starec Toma sedi zunaj pred hišo nad parkom, v star havelok se zavija, sključen je že in njegov obraz je poln gub.

Lep večer je, od daleč nekod plava dolga zaljubljena pesem, preko neba gre zamišljen oblak, počasi gre, premišljujoč velike slad-kosti. Iz parka zvane smehi, tam je mladost in vse polno življenja.

Starec Toma mirno sedi, posluša vse to in se domisli na mladost. Daleč nazaj pomisli, proti nebu gleda in je zelo hvaležen. Kako je bilo lepo življenje, misli, vstane počasi, opre se na palico in gre dol proti parku. V park pride, ob jasminih gre, ki cvetijo in opojno dehte, pod kostanji gre, včasih dahne veter, od kostanja dol pade na rame rdeče cvetje in Toma se nasmeje. Vstavi se, počasi vzame

cvet z rame, zatakne ga v gumbnico in se smeje. In misli daleč nazaj, počasi gre sklju-čen dalje in se opira na palico. In gleda okoli sebe in mirno šeta Lina, ki ji gorijo v temnih očeh vroči plameni hrepenenja, Fani gre mimo, ki je njen glas ves mehek in sla-dek, Minka, ki je vedno vesela, pride mimo in se smeje. In od desne pripoio fantje, krog ram se drže in pojo o domovini, o Savi in Dravi in o Triglavu, ki bodo stopili nanj in pozdravili z njegovega vrha dol vso široko slovensko zemljo.

Starec Toma čuti, kako se mu srce po-polnoma razstopilo. Domov gre, počasi po stopnjicah gor, odpre sobo, dvigne klavirju pokrov in tiplje s tresočo roko po tipkah. Po-tem igra Radetzky-marš, Schönbrunnerwalzer igra in iz oči po licih dol mu polzijo solze.

III.

Tam v parku je doma mladost tistega kraja. Kdor je več nima, ne gre preko njega, ker ga je strah žalosti, ki stopi izza grma in se oklene srca. Tam se združujejo mladi lju-

dje in se razdružujejo in odhajajo križem svet. Kadar se vrnejo, je že tisto veselje, ki je ži-velo zanje v parku, davno mrtvo. Ničesar svo-jega ne najdejo več tam, silno trnje je vse in zato stopi izza grma žalost in se oklene srca. Še gre mimo Minka, še sedi na klopi Fani, in Lina hodi tam, ali njene oči ne gore več in so ugasnile. Pogledale so menda tja, kamor so hrepenele, in so videle mnogo prevar in zmot, same laži in goljufije, umrlo je nenadoma hre-penenje in oči so ugasnile.

A starcu stoji park pred očmi kakor spo-min, velik spomin mladosti. Kadar pride spo-mlad, zacveto kostanji in jasmini, zapojo slavci in se prično vzigravati visoko v zraku škrlanci, pridejo mladostni spomini. Mladost pride, preživljena v parku, in s tiho roko po-vede starca pod kostanje in jasmine. In vse hodi z njim in mladost in ljubezen in hrepe-nenje in Minka in Fani in Lina, ki ji gorijo v temnih očeh vroči plameni mladega hrepe-nenja.

To je za starce, ki so bili nekoč mladi.

sicer obsežen, a vseskozi aktualen in — kar je glavno — pozna se mu enoten načrt.

Glavna zborovanja so pa središče, iz katerega izhaja veliko število zborovanih posameznih zvez. Da vsaj nekatere navedem: naj omenim, da sta zborovala danes društva sv. Boromeja, ki je s svojimi knjižnicami danes velikanskega pomena in društvo abstinentnih katoličanov. Jutri zboruje n. pr. zveza katoliških učiteljev, v sredo »Albertus Magnus-Verein«, ki podpira zlasti revne katoliške akademike. Sijajen bo gotovo tudi občni zbor znane »Volksvereina«, ki šteje po najnovejši statistiki nad pol milijona članov. Volksverin je danes glavna socialno-politična organizacija nemških katolikov. Glavna naloga mu je boj zoper pogubne nauke socialne demokracije in za krščanski značaj javnega življenja.

S strastnim sovraštvom pišejo dostikrat sovražni listi, da centrum vlada Nemčijo in Prusijo. Res je vsekako, da je centrum poleg soc. demokracije edina enotno organizirana stranka, ki vsled tega lahko nastopa vselej odločno. Mogoče je pa to edinole vsled trdne organizacije vseh katolikov, ki imajo v katoliških shodih vsako leto svoje konfesionalno središče, v »Volksvereinu« pa svojo soc. politično organizacijo. Študirati njih energično in zavedno delo, — je potrebno tudi nam, — ne manj pa še — posnemati jih v njih poštenosti!

Dogodki na Ruskem.

Napadi — umori — upori.

V Varšavi je bil smrtno nevarno ranjen 22. t. m. popoldne neki orožniški polkovnik na cesti.

Na pristaniškega poveljnika v Mitavi je bila vržena 23. t. m. zjutraj bomba. Poveljnik je bil nevarno ranjen, pet častnikov je pa obležalo mrtvih.

General Rennenkampf zopet prevzame poveljništvo tretjega sibirskega armadnega zbora. Med potjo v Sibirijo ima nalog, da zaduši nemire v Transbaikaliiji.

V peterburškem parku so našli mrtvo neko 25letno elegantno damo in na nekega dijaka. V žepu dame so našli posetnico, na kateri je bilo zapisano: »Pridem in žrtvujem življenje za svobodo domovine.« Pri dijaku so pa našli revolver, v katerem so bile tri izstreljene in tri nabite patrone, kakor tudi smrtno obsodbo Trepova.

Svobodomiselné reforme v Rusiji.

Ruski ministrski svet namerava predložiti dumi zakonski načrt o preosnovi ljudskošolskega pouka. Nameravajo povišati plače učiteljem, zakar potrebujejo 5.333.000 rubljev. Nadalje pripravlja ministrski svet zakonske načrte o enakovrednosti kmetov z drugimi stanovci. Odpravijo tudi določila, ki omejujejo svobodo pouka na Poljskem in v livskih provinciah.

Odškodnine po revoluciji oškodovanim inozemcem.

Varšavski nemški podkonzul je odpotoval v Lodz, kjer zaslišuje nemške državljane o škodi, ki so jo trpeli po revoluciji. Umrl je v Lodzu neki Anglež, ki mu je zdrobila kroglica ruskega vojaka nogo. Rodbina zahteva 75.000 rubljev odškodnine.

Nova pogajanja o sestavi parlamentarnega ministrstva.

Listi kadetne stranke poročajo, da nameravajo o sestavi parlamentarne vlade pričeti nova pogajanja. Vodila bi jih stranka centra. Dvorni krogi sodijo, da centrum najlažje ustanovi ministrstvo svobodomiselnega značaja.

General Trepov zastrupljen.

Poročajo, da je Trepov bolan, ker so ga zastrupili. Zaprl so Trepovega kuharja in pa tri njegove služe.

Napad na brzovlak.

Pri Odesi je napadlo 48 oboroženih mož 22. t. m. brzovlak. Roparji so odnesli 300.000 rubljev. Pet vojakov, ki so stražili poštni voz, je izginilo z roparji, iz česar sklepajo, da so bili dogovorjeni z roparji.

Boj z revolucionarji v Moskvi.

Pred Moskvo se je vršil boj orožnikov in kazakov z nad 150 mož močnim bojnim oddelkom ruske revolucionarne stranke. Po enurnem boju sta imeli obe stranki mrtve in ranjence. Končno so se umaknili vstaši.

Kuropatkin postane ruski vojni minister?

Dobro poučeni krogi trde, da namerava car poveriti Kuropatkinu vojno ministrstvo. Kuropatkin živi popolnoma sam zase pri svoji materi v Moskvi.

Na Ruskem Poljskem.

General Skalon je ukazal, da zapadejo trimesečni ječi očitvidci napadov na osebe in na premoženje, ako odpovejo svojo pomoč. Le smrtna nevarnost jih opraviči. Ravno taki kazni zapadejo vsi, ki nečejo izpovedati vsega, kar jim je znanega o hudodelstvih.

V Varšavi preiskujejo pasante. Dne 22. t. mes. so obkrožili vojakje vse hotele v Dolgi cesti in preiskali vse sobe za tučce. Posebno natančno so preiskali hotel »Deutsches Haus«, kjer so tudi zaprli nekaj oseb. Patrulje jemljejo izprehajalcem palice, ki jih lomijo. Varšavski policisti zapuščajo službo. Dne 22. t. m. je vložilo prošnjo za odpust iz službe 17 policistov.

Pri avstro-ruskem obmejnem prehodu Mocski so izvabili z napačnimi znamenji ruske obmejne vojaške vasede, kjer so ustrelili kapitana, vojakom pa vzeli orožje in jih zvezali. Med tem je vžihotapilo 12 mož najbrže orožje in strelivo v Rusijo.

Razpust rdeče finske garde.

Po raznih finskih krajih so zborovale rdeče finske garde. Razpravljale so o znanem ukazu finskega senata, ki razpušča gardo. Večina gard je sklenila, da se udajo senatu.

Razpustili so zato že mnogo pokrajinskih oddelkov rdeče garde. Iz zveze rdečih gard izključeni sveborški bojni gardisti, tisoč po številu, so se razkropili. Nekateri oddelki so se upirali. Sklenili so, da uničijo rdeče garde ob razpustu svoja znamenja, kokarde in zastave. Z razpustom je oslabiljena socialna demokracija, ojačena pa ustavna stranka.

Shod ustavne demokratične stranke.

Na shodu ustavne demokratične stranke je bilo zastopanih 30 gubernij. Zborovalci so bili nejevoljni tudi na carja zaradi razpusta dume. Sklenili so, da nastopijo pri prihodnjih volitvah le v zvezi s strankami na levi. Po končanem delu na polju pričakujejo novih nemirov. Stranka hoče nastopiti pri volitvah s sledečim programom: Takoj naj zboruje ljudsko zastopstvo, parlamentarno ministrstvo, razdelitev zemljišč v kolikor jih potrebujejo kmetje.

Po uporih v Kronstadtu.

Oklopnici »Slava« in »Cesarjevič« in križarica »Bogatir« odplujejo 24. avgusta na bme-sečno potovanje v inozemstvo.

Kmetje stavropolske gubernije so vložili prošnjo za pomiloščenje svojega nekdanjega poslanca Onipka.

Kadeti o Stolypinovi vladi.

Glasilu kadetov »Rječ« piše, da od Stolypinove vlade ne pričakujejo ničesar. Ne verujemo, da zna delati čudeže in zato tudi ne izvede naloge, ki si jo je stavila. Le v ponovitvi ljudskega zastopstva je izhod iz sedanje zagate.

Vladimir Hessen pa izjavlja, da se kadeti ne morejo združiti s stranko mirnega obnavljanja, ki mora služiti proti svoji volji reakciji.

Izginil dumin poslanec.

Bivši poslanec ruske gosudarstvenne dume Saveljev je izginil. Pripadal je delavski stranki.

Na smrt obsojeni častnikar.

Smrtno obsodbo so poslali revolucionarji glavnemu uredniku lista »Baltiška pošta«, zaradi članka o stavki tramvajskih uslužbencev.

Demonstracija političnih hudodelcev.

V kurse ječe so odvedli 50 političnih jetnikov, ki so razvili na kolodvoru rdečo zastavo, govorili skozi okna in peli revolucionarne pesmi. Na kolodvoru je bilo vse polno vojaštva.

AVSTRIJSKI DRŽAVNI ZBOR.

Odsek za volilno preosnovno bo imel prvo sejo 12., zbornica pa 18. septembra.

Ker zbornica ne bo mogla rešiti v kratkem jesenskem zasedanju že izdelanega zakonskega načrta o investicijah za državne železnice, a je nujno potrebno, da odpravijo nedostatke, nameravajo postaviti v proračunu državnih železnic novo postavko 60 milijonov kron za nabavo najnujnejših prometnih sredstev.

ORGANIZACIJA KRŠČANSKIH DELAVCEV V NEMČIJI.

Poleg »Ljudskega društva za katoliško Nemčijo« s svojo ogromno armado 510.000 članov, ima krščansko delavstvo v Nemčiji 1400 katoliških delavskih društev z 220.000, 1100 katoliških društev rokodelskih pomočnikov s 180.000, 800 društev za mladino s 140.000, 400 društev za delavce s 35.000 in 120 trgovskih društev s 15.000 članov. V krščanskih strokovnih društvih je pa organiziranih delavcev 250 tisoč! Mogočna armada. Znak zavednosti nemškega katoliškega delavstva!

REVOLUCIJA NA KUBI.

Kubanski vstaši se zbirajo z vsega otoka proti glavnemu mestu Havanna, ki je že dejansko oblegan. Vstaši so zasedli Catilino po treh bojih. Revolucija se širi. K vstašem pristopajo tudi redne čete. V havanskih ječah je nad 600 oseb, ki so jih zaprli zaradi zarote v treh dneh.

V Washingtonu pričakujejo uradnega predsednikovega poročila o vstaji, da posredujejo.

Deželno orožništvo je razkropilo 300 mož močno vstaško četo. Ubilih in ranjenih je bilo mnogo vstašev, tri so pa vjeli.

V provinciah Pinar del Rio in Havanna jako napreduje vstaja. Med zaprtimi osebami je iako veliko predsednikov več klubov.

KITAJSKI MORSKI ROPARJI.

Preoblečena četa kitajskih morskih roparjev se je ukrcala v Kantonu na angleški parnik »Namin«. Med potjo se je vkrcalo še več kitajskih roparjev. To je pa vzbudilo med popotniki sum in so opozorili nanje kapitana. Kapitan je nato ukazal, da morajo dvigniti roke, sicer bo dal nanje streljati. Tri voditelje roparjev so zaprli.

LJUDSKO DRUŠTVO ZA KATOLIŠKO NEMČIJO.

Trdnjava nemških katoličanov, ustanova nepozabljivega Windhorsta, »Ljudsko društvo za katoliško Nemčijo«, trajno napreduje. Članov ima že 510.000. Lani je razširilo društvo 11 milijonov izvodov med ljudstvo in priredilo 2000 ljudskih shodov.

PROTI MAŽARSKI ZASTAVI.

V Otočacu je bilo na praznik sv. Stefana, ogrskega kralja, na javnih zgradbah razobešenih nekoliko mažarskih zastav. Občinsko zastopstvo je izdalo nalog, da se imajo zastave odstraniti, kar se je tudi zgodilo. Pri tem je prišlo do burnih prizorov. Gőzdarski urad so morali stražiti orožniki.

ARGENTINIJA SE OBOROŽUJE.

Argentinska komisija, ki proučuje povečanje argentinske mornarice, namerava predlagati argentinski vladi, naj zgradi štiri linijske ladje s 14 do 15 tisoč tonami in 18milijono hitrostjo in dvanaest torpednih rušilcev. Stroške cenijo na 158 milijonov mark. Izток reke La Plata nameravajo utrditi.

MAŽARI PROTI SLOVAKOM.

Mažari so jako nezadovoljni, ker se po zadnjih volitvah v ogrski državni zbor nekoliko bolj gibajo Slovaki v požunski, trenčinski, nevtrški in liptotaročki okolici. Zato je svobodoljubni ogrski naučni minister grof Apponyi podžaval, t. j. pomažaril veliko slovaških šol. Požunsko državno pravdnštvo je pa vložilo dvajset tožb proti slovaškim častnikarjem.

SPOR MED ŠPANSKO VLADO IN VATIKANOM.

Španska vlada je sklenila, da stavi papežu svoje zadnje predloge o plačah škofom, glede določil o zakonih in o pokopališčih. Predloge namerava staviti španska vlada v obliki ultimata. Če papež ne pritrdi predlogom španske vlade, namerava odpovedati konkordat.

Potres ob Tišem Oceanu.

Še vedno dohajajo poročila o strašni potresni nesreči, ki je porušila toliko mest in cvetočih krajev ob obalah Tihega oceana v Južni Ameriki. Zdaj, ko so nekoliko uredili razmere v Valparaisu, pa prihajajo poročila iz mesta Quillota. Iz Lime namreč dohaja poročilo, da se je pogreznilo mesto Quillota tako, da ga ni več videti. Potresni sunek, ki je uničil mesto, je trajal v Valparaisu štiri in pol minute. Izmed 10.000 quillotskih prebivalcev se jih je rešilo le tisoč.

Valparaiški guverner je brzojavil, da najnovejša potresna sunka sta popolnoma zrušila že poškodovane hiše. »Sun« javlja, da je jutranji potres dne 22. t. m. porušil malone še vse ostanke mesta. Po sodbi valparaiškega guvernerja sta poškodovala 90 odstotkov mesta.

Dnevne novice.

+ **Vožnja na katoliški shod iz Kranja.** Ker bo veliko udeležencev na III. katoliški shod iz kranjske in loške dekanije, bo državna železnica oskrbela izredni vlak med Kranjem in Ljubljano. Ta vlak bo odšel v nedeljo, 26. t. m. iz Kranja ob 6. uri 50 min. zjutraj in se bo ustavljal na postajah: Škofja Loka, Medvode in Vižmarje, ter dospe v Ljubljano ob 7. uri 40 minut. Isti vlak bo vozil zvečer iz Ljubljane ob 9. uri 5 minut in pride v Kranj ob 9. uri 50 minut.

+ **Novomeški kolegijalni kapitelj** je prezentiral za župnijo Stari trg pri Poljanah č. g. Frana Zupančiča, ekspozita na Ustji.

+ **Umrl** je 23. t. m. č. gosp. Vincenc Vidregar, beneficijant pri Sveti Trojici pri Moravčah. Pogreb bode v soboto 25. t. m. ob 8. uri zjutraj pri Sveti Trojici s sv. mašo. R. I. P.

+ **Komisija na ljubljanskem polju** konstatira jutri ob 9. uri dopoldne škodo, ki jo je povzročila znana eksplozija smodnika. V komisiji so stotnik 7. divizijskega artiljerijskega polka Emil Wolf in dva častnika.

+ **Spremembe v štajerski kapucinski redovni provinciji brezmadežnega Spočetja M. D.** Kakor se vam je mogoče že sporočilo, je štajerska kapucinska redovna provincija brezmadežnega Spočetja M. D., obsegajoča 13 samostanov in 2 hospica na Kranjskem, Koroškem, Goriškem in Štajerskem dne 21. t. m. imela svoj provincialni kapitelj v Lipnici na Štajerskem, kjer je bil z večino glasov izvoljen provincialom Slovenec preč. P. Donat Zupančič, sedanjí gvardijan celjski in bivši gvardijan škofjeloški. Kot defintorji so mu prideleni: preč. P. Kerubin Koller, dosedanji vikar in lektor v Lipnici, preč. P. Gothard Burtscher, gvardijan v Hartbergu; preč. P. Kajetan Dvoršek, dosedanji gvardijan goriški in preč. P. Sigismund Wagner, gvardijan v Muravi na Gor. Štajerskem. — Generalnim kustosom provincije sta izvoljena: preč. P. Gothard Burtscher in preč. P. eksprovincial Edvard Bervar. — Kot gvardijani so nastavljeni: preč. P. Otokar Cejan v Sv. Križu na Vipavskem; preč. P. Albert Mösslberger v Irdningu; preč. P. Lambert Lanzuner v Celovcu; preč. P. Kerubin Koller v Lipnici; P. Janez Ev. Ažbe v Gorici; P. Karol Bor. Kemperle v Celju; P. Anaklet Waltl v Wolfsbergu in kot superijor v Gradec pride P. Gotfried Wojtek, dosedanji vikar v Knittelfeldu. — Novo nastavljeni vikariji so: preč. P. Ubald Bergant v Krškem; P. Kalist Vavpotič v Celovcu; P. Linus Prah v Gorici; P. Leon Črček v Knittelfeldu; P. Hijeronim Streminger v Celju in P. Albin Fetzler v Lipnici. — Nadalje so prestavljeni: P. Mansuet Zöhrer, superijor, iz Gradca v Gorico; P. Ciril Goričan iz Sv. Križa v Škofjo Loko; P. Efrema Majcen iz Wolfsberga v Schwanberg; P. Ladislav Hazemali iz Krškega v Celje; P. Ambrozij Majcen iz Schwanberga v Krško; P. Ferdinand Stadler iz Irdninga v Knittelfeld; P. Joahim Ferk iz Gorice v Celovec; P. Tadej Ranftl iz Hartberga v Wolfsberg; P. Toma Puff iz Celovca kot lektor v Lipnici; P. Matije Rescher iz Gorice v Hartberg in P. Janez Krstnik Reberc iz Gorice v Krško. — Mladenci, ki imajo veselje in želijo vstopiti v

red č. oo. kapucinov ter se posvetiti misijon-skemu delovanju tega reda v teh pokrajinah, naj svoje prošnje, opremljene z izpričevaji, naslové na »Predstojništvo štajerske kapucinske provincije v Celju«. (Kapucinski samostan.)

— **Umrl** je nadučitelj v pokoju gosp. Josip Erker, oče g. stolnega kanonika Jožefa in kočevskega dekana g. Ferdinanda Erkerja. Naše iskreno sožalje! Pogreb bo v nedeljo popoldan ob 3. uri v Kočevju.

— **Umrl** je dne 23. t. m. č. g. Vincenc Vidregar, ekspozit pri Sv. Trojici v moravski fari. Pogreb jutri ob 9. uri dopoldne.

— **Novice z Bleda.** Cesarska slavnost, to je tista moč na Bledu, ki vse spravi pokoncu, tuje in domačine. Tudi letos se je obhajala kar moč slovesno. 18. avgusta je bila na otoku slovesna sv. maša z asistenco, ki so se je udeležili vsi odličnejši letoviščarji. Naj omenimo le oba kneza Windischgratza, generala Clar, obersta Reimayr itd. Mašo je cerkveni pevski zbor pel s spremljevanjem zdravniškega orkestra v splošno zadovoljnost. Veliko gostov se je izražalo, da niso zadovoljni z naredbo zdravniškega odbora, ki je odredil »cesarsko mašo« na otoku, ampak želeli so, da se ta slovesnost opravi v novi žup. cerki. To pa iz več vzrokov. Prvič zato, ker je nova cerkev veliko lepša, pa tudi večja in veliko bolj akustična kot jezerska. Drugič zato, ker ni toliko ladij, da bi se mogel vsakdo prepeljati na otok, da bi prišel ravno prav do slavnostne službe božje; celo uro prej ali še več pa nihče ne hodi rad na otok čakati. Tretjič je tudi nekaj ljudi, ki gredo neradi na vodo zlasti, če je jezero nemirno, kakor je bilo letos. Zato je res popolnoma upravičena želja, naj bi se vsaj od zdaj naprej ta del slovesnosti vršil v krasni novi župni cerkvi. Upamo, da bosta preč. župni urad in slavni zdravniški odbor upoštevala to željo. Srečolov z godbo je bil drugi del te slavnosti, ki se je popoldne vršil v zdravniškem domu. Tretji del je bila pa običajna razsvetljava jezera. Z raznobarvanimi balončki razsvetljene ladje, hiše vse odeje v žareče lučice, prekrasni čarobni umetalni ogenj, ki se je zažigal na obali, na jezeru in z raznih vil ob jezeru, grad, ki je — poln najraznovrstnejših lučic gorel kot žareč zmaj in bljuval iz svojega žrela ogenj na jezero in iz višave steval goreče kremlje (rakete) po mirnih čolnicah, vmes pa godba in nvdušeni klci: bilo je kakor pravljica iz jutrovske »tisoč in ena noč«. Vendar pa se nam zdi, da je bila razsvetljava slabšeje obiskana kot doslej; to pa gotovo zato, ker je bila slavnost prenešana na nedeljo zvečer, mesto da bi bila kot doslej običajno zvečer pred rojstnim dnem Njega Velikanstva. Ob enem je tudi zato, ker se je še le v nedeljo popoldne ob štirih za stalno odločilo, da se razsvetljava vrši. Morda bi bilo boljše, da se več ne prenaša. — Pritožuje se jih zelo veliko, zakaj se ne prepove voziti avtomobilom po cesti pod gradom krog jezera, ko je vendar tam ozka cesta in se je komaj mogoče umakniti temu spaku, če človek peš hodi, če pa sreča avtomobil voz zlasti na kakem ovinku, ki jih je vse polno, če se ne motimo celih osemnajst od zdravniškega parka do ceste na kolodvor v »Zaki« — je naravnost nevarnost velika, da se zgodi nesreča. Ali naj se te vrste vožnja sploh ustavi, ali pa vsaj pod visoko kaznijo zapove počasi voziti. — Tiskovni škrt je zadnjič napravil zelo neljubo pomoto. Tistemu gospodu, ki se zadnji čas menda vadi plezanja — da bi namreč lažje splezal na županski stol — do zdaj še nihče ne pravi gospod Pepe, kakor je bilo zadnjič pomotoma tiskano, ampak g. Repe, ki je občinski tajnik, trgovec na Mlinem, tajnik in blagajnik pri posojilnici in tajnik in menda blagajnik zdravniškega odbora. — Na radovedno vprašanje v sobotnem »Slovencu« kolikor vemo — še ni bilo dozda odgovora. Upamo, da pride kmalu, zakaj stvar ni le zanimiva, ampak tudi zelo važna. Tisti, ki imajo pri tem kaj govoriti, pravijo, da to niso mačje solze, če je kaj na tem. — Romarji pridejo v nedeljo ob devetih iz Ročinja pri Kanalu na Otok. Pripelje jih nad 220 gospod vikar Jarec iz Ročinja.

— **Žično železnico** mislijo zgraditi na Učko goro poleg Opatije.

— **Utonil** je dveletni Anton Babič v Predosljih pri Kranju.

— **Potresno nemirje.** Iz Novega mesta: Od večeraj zvečer 8:30 je izstopila magnetica zopet v osrednje močno pa konstantno trajajoče nemirje z značajem oddaljenih večjih potresnih izbruhov. Nemirje je trajalo do danes 23. t. m. do 2. ure popoldne. V zvezi z naravnimi prikazki opazovanimi od 20. do 22. t. m. se iz tega najnovejšega nemirja sklepa zopet na novo delujoče oddaljene elementarne in potresne oziroma vulkanične sile.

— **Vročina** se zopet pojavlja. Do 23. t. m. smo imeli v popoldanski senci 29° C na solncu, ob 2. uri popoldne 50° C. Nebo jasno modro, brez vsakega oblaka, lahni severovzhodni vetrič. Vendar je kljub temu vsaj v oddaljenih krajih prav v kratkem pričakovati velikega vremenskega preobrata.

— **Tatvina na južnem kolodvoru v Zagrebu.** G. dr. Janko Hočevar iz Krškega nam piše: K Vaši notici med dnevnimi novicami v štev. 191 od 22. t. m. pod: »Tatvina na Zidanem mostu« blagovolite sprejeti popravek, da se omenjena žepna tatvina na meni ni izvršila na Zidanem mostu, ampak na južnem kolodvoru v Zagrebu, ravno, ko sem 18. t. m. pri vlaku ob polu 11. uri zvečer vstopal v vagon, da se odpeljem domu. Tisti večer sta bila en sam policaj in en sam detektiv na celem kolodvoru kljub vsemu velikemu osebnemu prometu. Tatov pa je bilo vse polno, in so v umetno uprizorjenih gnječah okradli razun mene še mnogo drugih potnikov. Ko sem tatu lovil po čakalnici, hodniku in vestibulu, ni mu nihče

izmed občinstva zastavil poti! Za varnost ljudi je po zagrebških kolodvorih in v mestu pač premalo preskrbljeno, če se pomisli, da ima mesto od več ko 70.000 duš komaj 100 policajev in osem detektivov. Naj je to osebe tudi na vrhuncu izvežbanosti, vendar ni v stanu izvršiti svoje naloge v polni meri ob svojem preobilnem naporu. V Zagrebu se shaja razmeroma prav mnogo moba. Zato so ondodni listi sleherni dan polni vestij o raznih tatvinah etc. — Ker ide prihodnji mesec mnogo Slovencev v Zagreb na vsesokolski izlet ali na lepo kmetijsko razstavo, naj bodo pač oprezni pred mnogoštevilnimi tatovi, ki se tam že zdaj zbirajo.

— **Strela ubila žanjico.** V Mostiču sta vedrili sredi polja pod dežnikom dve žanjici s par otroki. Prišlo je bilo namreč na nebo par oblakov, iz katerih je padal neznan dež. Ko je že skoro prenehalo deževati, se je nenadoma zablistalo in strela je udarila baš v dežnik. Mlajša žanjica, ki je stara še le 17 let, in doma iz Kranja, je strela na mestu ubila. Pri tem pa je ostalo triletno dete, ki ga je držala v naročju, do cela nepoškodovano. Druga žanjica in še dvoje otrok, ki so bili poleg, so bili samo omamljeni, a so se kmalu zavedli.

— **Zbolarjenje položaja c. kr. državnoželezniških uradnikov.** Železniško ministrstvo je sklenilo v najkrajšem času izboljšati stanje trem najnižjim stopnjam državnoželezniških uradnikov. Plača dozdaj 1400 K v X. činovnem razredu se zviša na 1600 K. Poleg tega se odredi posebna svota denarja, od katere bodo dobivali denarno pomoč taki uradniki in njihove obitelji, ki niso po svoji krivdi zabredle v stiske in nepravilne. Končno bo premeščenih veliko števil uradnikov VIII. činovnega razreda v VII. činovni razred. To se bo zlasti mnogobrojno godilo drugo leto. Sicer se pa vse navedeno izpelje že prihodnji mesec.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Planini** je bilo primorano radi slabega vremena prireditve tombole prestaviti, ter se vrši sedaj ista v nedeljo, dne 26. avgusta 1906 pred rojstno hišo Miroslava Vilharja v Planini. Začetek ob 4. uri popoldne. Tablica za tombolo po 20 vinarjev. Ker je čisti dohodek namenjen za gasilni dom, se preplačila hvaležno sprejemajo. — K obilni udeležbi vabi — odbor.

— **Otrok vtonil.** Dne 20. t. m. je pustila bajtarica Marija Babič iz Predoslja svoje tri otroke v starosti od 2. do 6. let pod varstvom 7-letnega sinčka. Igrali so se pred domačo hišo. Dve leti stari Tonček se je na tihem odstranil in se šel igrati h koritu Šorlitovega mlina, pri tem pa padel v vodo in vtonil. 6-letna deklica Marija Rabič ga je mrtvega iz vode potegnila.

— **Cesar v Zadru.** Ko se povrne cesar dne 16. septembra iz Dubrovnika, ostane kratak čas tudi v Zadru, in sicer od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne. Cesarja sprejme namestnik na obrežju. V namestništvu zasliši vladar vojaške in civilne dostojanstvenike. Nato se poda peš na svojo ladjo, kjer bo pojedina, ki se je udeleži tudi več povabljenih oseb.

— **Minister grof Goluchowski** se vrne dne 27. septembra na Dunaj s Francoskega, kjer biva na dopustu.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je prešla od slavnega pripravljalnega odbora za III. slovenski katoliški shod obvestilo, da se je sklenilo priporočiti vsem došlece, naj kolekujajo svoje vstopnice na shod z narodnim kolekom in da se bo v ta namen prodajal vse štiri dni shoda na veselicah. Tam se bodo razpečevale tudi razglednice s koleki družbe sv. Cirila in Metoda. Zahvaljujoč se slavnemu pripravljalnemu odboru na tem obvestilu spodbujamo vse udeležence, naj ob tej priliki pridno segajo po našem narodnem koleku. Vsak naj smatra to za svojo narodno dolžnost, da prilepi na vstopnico narodni kolek.

— **Igra »Sanje«, prirejena v Sv. Križu pri Kostanjevici** v nedeljo, dne 12. avgusta, od mladeniške Marijine družbe, je izvrstno uspela. Vse mnogobrojno občinstvo se je o nji pohvalno izražalo. Vsi igralci so se izborni obnesli. Seveda za petje ima pred vsem zaslug gospod pevovodja Andrej Vilfan. Miloti angelja varuhi se je vse divilo. Dobro se je obnesel tudi hudobec, ki je s svojo krepko postavbo in ravno tako besedo, zlasti pa s črno poltjo in s svojimi rogovi provzročil, da so morale matere zakriti preplašene obraze svojih otrok. Pred vsem je imponirala mojstrsko izvedena scena »sodba«. Tipično obnašanje sodnikov pa tudi prič in ljudstva bi se boljše izvajati ne dalo. — Za prirejeno predstavo pač zasluži častitko gospod kaplan. Saj se je za uprizoritev le njemu zahvaliti. S svojo milo, blago osebnostjo je združil dijaške moči k skupnemu z domačini fanti. Pri prirejanju mu je šel povsod na roko 65letni gospod župnik, ki rad gleda okrog sebe veselo mladino, in vsled tega je prepustil prostor za uprizoritev in dal les za oder itd. Želimo kmalu zopet doživeti kaj podobnega v naši vasi.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Zgornji Šiški.** — Vabilo na veliko vrtno veselico, ki jo priredi prostovoljno gasilno društvo v Zgornji Šiški »pri Matjanu« v nedeljo dne 26. avgusta 1906 s sodelovanjem popolne ljubljanske društvene godbe ter domačega pevskega zbora. Pred veselico se vrši blagoslovljenje brizgalne in gasilnega doma. Spored: 1. V soboto 25. avgusta zvečer ob pol 9. uri: Podoknica kumici, gospe Matjanovi. 2. V nedeljo 26. avgusta popoldne od 2—3 ure: Sprejem društev pri Matjanu in potem spreved do gasilnega doma. 3. Sprejem in pozdrav kumice. 4. Blagoslovljenje po č. g. Fr. Pavšiču. 5. A. Hribar: »Naša pesem« poje moški zbor gasilnega društva. 6. defilacija in odhod na veselični prostor. 7. V. Parma, »Skoč vas«, koračnica, godba. 8. A. Hajdrih: »Slava Slovincem« zbor. 9. A. Lortzing: »Car in tesar«, godba. 10. F. Gerbič: »Ne bom je nošile«, zbor. 11. I.

pl. Zajc, predigra k operi »Zrinjski«, godba. 12. B. Ipavec, »Slovenska pesem«, zbor. — Ples okoli »kamnite mize«. Srečolov. Razne zabave. Umetalni ogenj. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 40 vinarjev. Delujoči in podporni člani ter gostje v društveni obleki so vstopnine prosti. Preplačila se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi najljudnejše odbor.

— **Dobavni razpis.** C. kr. oskrbnišтво počtne ekonomije na Dunaju naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da si potem javne ponudbe nabavi za leto 1907 razne predmete, kakor: platneno, volneno, bombažno, sukneno in vrvarsko blago, napisne table, knjigovozna dela, ščetarsko blago, čepice, železnino, mednino, barve, stekleno blago, mrvo, oves, otrobe, slamo, potrebščine za kurjavo, zaboje, gumbje, zapone, materialno blago, nože, škarje, službene znake iz kovine, žebliji, ovojni papir, razne vrste papirja, porcelanasto blago, poštarke roge, gobe, milarško in vrvarsko blago, pečatni vosek, ure, voščeno platno, tehnične in uteže, plahke za vozove, kolomaz, vato in orodje. Pismene ponudbe je vložiti najkasneje do 25. avgusta t. l. do 12. ure opoldne pri gori imenovanem oskrbništvu. Razglas, obsegajoč natančnejše pogoje in zaznamke predmetov, katere je dobaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na vpogled.

Štajerske novice.

— **Šodlikovan slovenski čebelar.** Na razstavi v Ljubnem na gornjem Štajerskem, katere se je udeležila cela Nemčija, Avstrija in Ogrska, bil je odlikovan naš vrl rojak g. Jos. Pajtlar, učitelj pri Sv. Miklavžu pri Slovenjgradcu, z II. državno kolajno. Razun tega je še dobil kot darilo stiskalnico za izdelanje umetnih satov. Stiskalnica ima precejšnjo vrednost.

— **Štirje sinovi dejali mater v grob.** Piše se nam: Umrla je po dolgi, mučni bolezni K. Vnuč, mati občesposlovanega Franca Vnuca, posestnika pri Sv. Lorencu v Slov. Goricah. Milo se nam je storilo, ko so djali štirje sinovi mater v grob.

— **Odvetniki na Štajerskem.** Glasom ministrske uradne statistike je v okrožju graške odvetniške zbornice na Štajerskem 168 odvetnikov in 64 odvetniških kandidatov.

— **Umrl** je v Radgoni glavni davčni kontrolor v pok. g. Franc Schrafl.

— **Nadvojvoda Friderik v Gradcu.** Vrhovni armadni nadzornik nadvojvoda Friderik se mudi uradno v Gradcu. Včeraj je sprejemal zastopnike oblasti.

— **Vojaška vest.** Provizorični deželno-brambeni okrajni narednik Anton Novak pri 26. polku v Mariboru je postal definitivni.

Koroške novice.

— **k Celovski intermezzo** — tako piše »Mir«, še ni končan. Iskali smo v dolgih njegovih polemikah kaj novega, pa je vse že staro in premleto. Le par opazk še! Če se gospod Grafenauer pritožuje nad pisavo »Slovenca«, mu moramo le v spomin poklicati, da je on proglasil vojskino pravo in izrekel, da se bo z vsakim, ki pojde na katoliški shod, delalo kot z izdajavcem, ki se ustrelil. Če mislite vi gospodje streljati in izvrševati smrtno kazni, pa se čudite, da »Slovenec« proti vam govori v tonu, ki ste ga sami izzvali. Sicer pa roko na srce: Ali niste že sami spoznali, da je bil vaš sklep proti katoliškemu shodu nepremišljen in da ga na tihem sami obžalujete, a ga ne preključite samo iz trme? Pripravljali odbor je vendar tako taktno in uljudno postopal proti vam, da ni zaslužil od vas odgovora, ki ste mu ga dali. Če zmerjate v Celovcu naše ljudi, o katerih poštenosti smo prepričani, z izdajavci, ne čudite se, če vam tiste izdajavce vrnemo! — Dalje piše »Mir«, da je »Slovenec« priobčeval izmišljene dopise iz Koroškega. To ni res. Kar je s Koroškega datirano, je vse tudi res s Koroškega prišlo. V tem oziru je »Slovenec« bolj pošten, nego oni, ki ga sumičijo. Imamo pa še izjave raznih koroških gospodov, ki nam javijo, da je bil celovski sklep nekako nasilno sugeriran in da bi zdaj nikdar več ne glasovali za demonstracijo proti katoliškemu shodu. »Mir« sicer piše, da nima pravice vtikati se v koroške razmere, a kot vseslovenski dnevnik si bomo vendar dovoljevali vedno pisati o vsem. Korošci bodo pa videli, da se bo »Slovenec« kljub njihovem sedanjemu nastopu še mnogokrat potegoval za slovenske Korošce, in sicer morda uspešneje in vneteje, nego oni, ki ga sedaj napadajo, gotovo pa bolje, nego oni, ki koroške napade izrabljajo za svoje umazane namene na Kranjskem.

— **Vojaške vaje pri Beljaku.** Dne 22. t. mes. zjutraj so odkorakali 17. pešpolk, artiljerijski polk št. 8, lovski bataljoni št. 8, 9, 17, dragonski polk št. 4 in brambovski polk št. 4 na končne divizijske vaje na Spodnje Koroško. Okoli Beljaka so vadile čete tri dni.

Iz slovanskega sveta.

— **Za delegata srbskega časnikaškega društva** na II. jugoslovanskem kongresu v Sofiji je imenovan naš dopisnik Dušan Šijački.

— **Zidovsko razstavo** pripravljajo v Haggu pri otvorenju »Palače miru«. Na razstavi bodo razstavili vse, kar so židje storili za omiko ljudstva. Priporočali bi razstaviti tudi vse, s čim so židje ljudstvo, zlasti slovanskih narodov oškodovali, posebno na gospodarskem polju.

— **Klofač na Balkanu.** Znani češki poslanec Klofač je odpotoval na Balkan, kjer se udeleži v Sredcu časnikaškega sestanka in pa otvoritve jugoslovanske umetniške razstave.

Nato prepotuje vso Srbijo, Bosno in Hercegovino.

— **Jugoslovanski učiteljski shod** se je vršil dne 20. t. m. v Belgradu. Od Slovencev so bili navzoči štirje učitelji in dve učiteljici. Na predlog hrvaških zastopnikov so sklenili, da se osnuje in očvrsti trajna vez med jugoslovanskimi učitelji. Odbran je začasni odbor, ki bo skrbel za to, da se priredi prihodnje leto veliki jugoslovanski učiteljski shod, kjer bi se ta ideja izpeljala. V tem odboru je od Hrvatov Davorin Trstenjak, od Slovencev Ivan Šega, od Srbov P. Jovanović in od Bolgarov D. Gručarov. Shoda se je udeležilo nad 500 učiteljev.

— **Poljaki v Zagrebu.** Na vsesokolski izlet v Zagreb pride tudi okoli 350 Poljakov.

Ljubljanske novice.

— **Ij »Zadružna zveza«** se je preselila v nove prostore, in sicer v hišo gospoda Regalija na vogalu Miklošičeve ceste in Dalmatinovi ulice, nad »Unionom«.

— **Ij Udeležniki III. slov. kat. shoda** iz dobrepoljske občine bodo imeli skupen obed v restavraciji »Perles«, Prešernove ulice, poleg glavne pošte, na kar se opozarjajo.

— **Ij Tatvina.** V cerkvi sv. Trojice v Karlovcu so cerkveni tatovi vlomili v tabernakelj in odnesli monštranco in ciborij. Oboje je bilo iz starinskega srebra, pozlačeno in velike vrednosti.

— **Ij Nesreča.** Včeraj popoldne so pri stavbi vile gospoda Karola Kytke na Dolenjski cesti delali na stehi dimnik. Ko je 20letni zidar Jožef Šima iz Sela hotel potegniti iz dimnika neko vrh, je omahnil in padel na tla iz visočine kakih devetnajst metrov, kjer je obležal nezvesten. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico in je upati, da okreva.

— **Ij Vrsta porotnih obravnav pred tukajšnjim deželnim sodiščem.** Dne 27. t. m. 1. Janez Ravnik, kajžarja sin iz Bohinjske Bele zaradi težke telesne poškodbe. 2. Janez Kržišnik, delavec iz Žirov, zaradi tatvine. — Dne 28. t. m. 1. Jakob Hladnik, posestnika brat iz Spodnjih Pavlovč, zaradi uboja. 2. Leopold Bezeliak, hlapec iz Črnega Vrha, zaradi težke telesne poškodbe. — Dne 29. t. m. 1. Jernej Perko, pastir v Orehovljah, zaradi hudodelstva umora in tatvine. 2. Janez Korošec, posestnik v Zali, zaradi hudodelstva posilne nečistosti in javnega nasilstva. — Dne 30. t. m. Dušan Tarovac, mizar, in Jefta Tarovac, pleskar, oba iz Mostara, zaradi hudodelstva tatvine.

— **Ij Fran Perdan** ne pride pred porotnike, ampak pred navadno sodišče. Obtožen je hudodelstva nezvestobe. Ako bi bila uradna nezvestoba, bi bil prišel pred porotnike.

— **Ij Novi sekstet igra** vsak dan v Švicariji ob 3. in 7. ure zv., v ned. pa ob pol 10. dop., 3. popoldne in 7. zvečer. Vstop vselej prost.

— **Ij »Slava Prešernu«!** Prešernov spomenik dobi vendar železno ograjo. Na železnih stebrih pa je vlitio ime tovarnarja Gustav Töniesia samo v nemškem jeziku: »**Firma G. Tönies, Laibach.**«. Nek Nemec-tujec je predvčerajšnjem to opazil in vprašal začuden blizu stoječega Slovenca: »Ja, haben denn die Slovenen in Laibach gar keine Energie, solche Eigenmächtigkeiten zu verbieten?!« — Tableau!

— **Ij Razgled z ljubljanskega grada** je zdaj nad vse krasen in pri lepem vremenu uprav mičen. Pot okoli grada je razširjena in za odpočitek so postavljene klopi. Kdor če imeti nekoliko užitka, si ga lahko privoščiti te dni s stolpa ali pa na vznožju poslopij. Grajati pa moramo mestno upravo, da ne preskrbi cest in potov, ki vodijo na grad, z orientacijskimi tablami in napisi, kakor jih imajo na Gradu v Gradcu, da bi tujei se vsaj vedeli ravnati, ko si hočejo ogledati Ljubljano od zgoraj doli. Torej: napravite table in napise!

— **Ij Veselica šentpeterske moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda** se preloži na dan 9. septembra.

Razne stvari.

— **Stavka v Bilbau.** Stavkujoči delavci so poizkušali razdreti železniški tir. Policaje so obmetavali s kamni, nakar so streljali. Ubiti sta bili dve, ranjene tri osebe. Vojaštvo vzdržuje red. Izhajati so prenehali časopisi. Odpovedane so vse veselice.

— **Francoska Indokina** potrebuje 100 milijonov frankov za zgradbo cerkva, šol, vojašnic in vodovodov. Da najame francoska vlada navedeno vsoto, je došel v Pariz generalni guverner Beau.

— **Danski instruktorji v kitajski armadi.** Kitajska vlada je naprosila dansko, če more za pet let odposlati 15 danskih nadporočnikov za instruktorje kitajske armade. Častnikom ponujajo letno plačo 12.000 danskih kron in po petletni službi penzijo 300 kron.

— **V osemletno ječo** so obsodili v Temešvaru občinskega čuvaja Vido, ki je do smrti mučil tatvine sumljivega kmeta Vezoka in na to skrivaj z dvema orožnikoma pokopal njegovo truplo.

— **Angleški kralj Edvard** odpotuje iz Marijinih tople naravnost na Angleško.

— **Strela je ubila** 17letno Francisko Cirn iz kranjskega okraja, ki je žela na Koroškem.

— **Kruh iz rib.** V nekih ruskih mestih, v katerih ne raste žito, so nekoliko časa sem začeli delati moko iz rib sladke vode. Te ribe posuše in zmlejejo, ter se od te moke pravi dober in tečen kruh, ki služi v hrano ljudem in domačim živalim.

— **Po procesu Zeller.** Za časa obravnave Zellerjevih je prešla sodnija pismo s sledečo vsebino: »Čemu dolga preiskava? Jaz sem morilec. V treh do štirih dneh bom v Ameriki. Ostanite zdravi!« Dognali so, da je pi-

sava tega pisma ista, kakor onega, kjer svari anonimni dopisnik cesarja pred »anarhistom«. Oba pisma je pisal 21letni Herman Princ, ki je skriptoman in se nahaja zdaj v blaznici. Kaznovan je bil že radi požiganja in drugih prestopkov.

— **Postopač dedič.** Iščejo postopača Löbela, ki je podedoval 200.000 mark, a ga ne morejo dobiti.

— **Daljni postane** 1. septembra prosto pristanišče.

— **Bivšega vojnega ministra pl. Krieghammerja** truplo so odpeljali 23. t. m. popoldne na ilški kolodvor. Izpreveda se je udeležil tudi cesar.

— **Novi praški podžupani** so dr. Sych prvi in krojaški mojster Jirouschek drugi županov namestnik.

— **Romantika.** V Velikem Varaždinu se je zagledala dvanajstletna slikovita in bogata preparanda Marija Maroša v nekega rumunskega 19letnega pastirja, ki je zelo grd in oduren. Ker so ji stariši branili to zvezo, vzela je očetu samokres, šla v hosto k pastirju in ustrelila njega in sebe.

— **Papežev brat vjel tatu.** Brat sedanjega papeža, Angelo Sarto, prebiva sedem kilometrov od Mantove v Grazie, kjer je poštar. Dasi star 70 let je živahen in dobrovoljen. Ostal si je enak tudi, ko je bil izvoljen brat za papeža. Sam je nedavno vjel in prijel tatu, ki mu je ukradel neko majhno denarno blagajnico.

— **Velika nesreča z omnibusom.** Omnibus, ki vozi med Budimpešto in Budakeszem, je zavozil s ceste in padel v jarek. Nevarno ranjenih je 14 oseb, enemu otroku je pa zmečkalo glavo.

— **Ogrski orožniki mučitelji.** Porotniki v Stolnem Belgradu razpravljajo te dni o razpravi proti trem orožnikom, ki so trpinčili kmeta Vera do smrti in ga vrgli nato v vodnjak.

— **Robinsonov otok.** Pri potresu v Valparaiso je izginil s površja otok Juana Fernandez. Ta je znan po vsem svetu pod imenom Robinsonov otok. Na njem je doživel čudovite dogodke ponesrečeni mornar Aleksander Selkirk. Ko je ta prišel zopet v svojo domovino na Angleško nazaj, so pričeli pisati po njegovih izjavah povesti imenovane robinzonade, ki so se bile mahoma ljudstvu silno priljubile. Razširile so se po vsem svetu in tudi pri nas med Slovenci ni nikomur tuje samotarsko življenje otočana Robinsona, ki je živel na samotnem otoku, streljal divje koze, učil papige in si vzgojeval divjaka Petka. Zlasti naša mladina ima nad njim največje dopadajenje.

— **Srbi v Ljubljani.** Septembra pride v Ljubljano »Belgrajsko pevsko društvo«, ki se je bilo deloma udeležilo tudi Prešernove slavnosti. Društvo, ki šteje nad 100 oseb in kate-rega vodja je znani glasbenik Mokranjac, bo priredilo v Ljubljani več koncertov.

— **Srbi v Zagrebu.** Iz Belgrada pride na vsesokolski izlet okoli 50 uniformiranih srbskih gimnazistikov, članov društva »Dušan Silni«. Poleg tega pride tudi 100 drugih Srbov in Srbkinj v narodnih nošah.

Telefonska in brzojavna poročila.

DVOBOJI NA MAŽARSKEM.

— **Budimpešta, 24. avgusta.** Vojaki so napovedali celo vrsto dvobojev nekemu časnikarju zaradi nekega članka. Prvi dvoboj je prekinil ukaz honvedskega ministra, ko sta si duelanta že stala nasproti, češ, da ne dovoli minister dvoboja, dokler se članek še ne popravi. Drugi dvoboj bi se moral vršiti s polkovnikom Fabritiem — ki je razgalil poslansko zbornico — a se je odgodil, ker je polkovnik bolan. Tudi tretji dvoboj je zaradi obravnav odgođen.

RAZPOR MED RUSIJO IN BOLGARIJO.

— **Peterburg, 24. avgusta.** »Večerna Pošta« v Sofiji je hudo napadala ruskega poslanika in pri tem objavila tajna pisma iz zunanega ministrstva. Ruska vlada je zahtevala od bolgarske pojasnila, in ker ga ni dobila, je ukazala svojemu poslaniku, da se omeji na najpotrebnejše občevarje z bolgarsko vlado.

PRUSKO NASILSTVO PROTI POLJAKOM.

— **Berolin, 24. avgusta.** »Morgenpost« javlja: V pruskem notranjem ministrstvu izdelujejo zakon, po katerem dobi naselbinska komisija pravico, da sme razlastiti vsako posestvo.

RUSKI NEMIRI.

— **Peterburg, 24. avgusta.** Zopet se poroča z dežele o velikih nasilstvih in zločinih. Pogreb nekega vlastelina so oskrnili kmetje, v cerkvi so podrli vstaši oltar in erazbili svete podobe. Hijo starejšine so razdeljali razgledi poslopja. Živino so privezali v gorečem hlevu in je niso pustili vun, da je zgorela. Naposled so napadli postajno poslopje in ga oropali. Na bežeče bivalavce so streljali z revolverji.

PROTI SEVERNEMU TEČAJU.

— **Kristijanija, 24. avgusta.** Ekspedicija Wellmannova proti severnemu tečaju se zaradi zaprek preloži na poznejši čas.

POTRES V VALPARAISU.

— **Valparaiso, 24. avgusta.** Vlada je izdala najstrožje naredbe, da varuje razdejano mesto pred roparji.

KATOLIŠKA ORGANIZACIJA V ITALIJI.

— **Rim, 24. avg.** »Katoliška Jednota italijanske vabi vse občinske in pokrajinske zastopnike na shod v Rim prihodnjo jesen, da se posvetujejo o skupnem delovanju.

PAVLINSKA SLAVNOST.

— **Čedad, 24. avgusta.** V Rubinjaku pri Čedadu so včeraj odkrili spomenik sv. Pavlinu, patriarhu akvilejskemu, v navzočnosti kardinala Boschija in sedmih škofov. Slavnosti trajajo do nedelje.

